

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

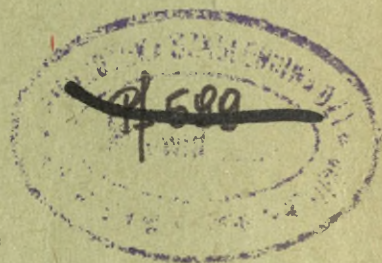
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~SECRET~~
~~SECRET~~
~~SECRET~~

Egz. Nr 1

Płk dypl. Maksymilian KASPROWICZ

WYCOFANIE PUŁKU I DYWIZJI

Wykład

40743
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

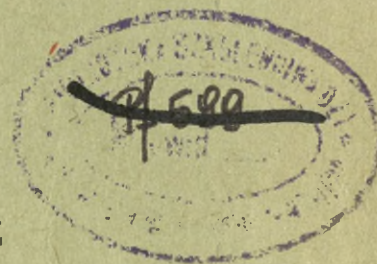
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~SECRET~~
~~SECRET~~

~~SECRET~~

Egz. Nr **1**

Płk dypl. Maksymilian KASPROWICZ

WYCOFANIE PUŁKU I DYWIZJI

Wykład

A 40743
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

PODSTAWA
ustawiona z dnia 22 stycznia 1969 roku
art. 46 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

~~SECRET~~
~~SECRET~~

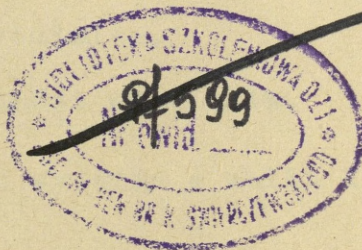
~~SECRET~~

Egz.Nr. 4....

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

gen.bryg. Marian WASILEWSKI

Dnia " " 1978r.

płk dypl. Maksymilian KASPROWICZ

WYCOFANIE PUŁKU I DYWIZJI

/Wykład/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbierów Specjalnych

Nr ewid. _____

~~AK 40743~~

Temat: Wycofanie pułku i dywizji.

Czas: 1 godzina lekcyjna /45/

Treść:

1. Wprowadzenie do tematu.
2. Istota, charakter i cel wycofania.
3. Niektóre problemy organizacji wycofania..
  - a/ Wybór właściwego czasu wyjścia z walki i wycofania.
  - b/ Ugrupowanie bojowe dywizji /pułku/ podczas wychodzenia z walki i wycofania.
  - c/ Niektóre problemy zabezpieczenia bojowego podczas wycofania.
4. Zakończenie.

1. Wprowadzenie do tematu.

Z doświadczeń minionych wojen a szczególnie drugiej wojny światowej wynika, że wycofanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem następowało nie tylko w działaniach obronnych, lecz również w działaniach zaczepnych. Najtrudniejsze warunki dla wycofujących się wojsk występowały w działaniach obronnych a szczególnie podczas odwrotu. Wystarczy przypomnieć kampanię wrześniową 1939 r., kampanię francuską w czerwcu 1940 r., jak również początkowy okres wojny niemiecko - radzieckiej w 1941 r.

Współczesna literatura traktuje wycofanie, jako jedną z form działań odwrotowych, i w sposób następujący je definiuje:
Pokorae schodhat m l 480 zt.

Wycofanie jest taką formą działań odwrotowych, w której główne siły odchodzą do tyłu pod osłoną wydzielonej części sił unikając wdawania się w walkę z nieprzyjacielem. W zasadzie wycofanie wykonuje się bez rozwijania sił głównych, jednak niekiedy sytuacja może zmusić do użycia ich przeciwko nieprzyjacielowi, który będzie dążył do odcięcia dróg wycofania. W tym wypadku wycofanie może upodobnić się, a niekiedy nawet przerodzić w działania opóźniające.

✓ Wycofanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem poprzedzone będzie zawsze wyjściem z walki. Dlatego też rozpatrując problemy wycofania należy je ściśle wiązać z wyjściem z walki, gdyż są one współzależne.

2. Istota, charakter i cel wycofania

Wycofanie stosuje się w celu wyprowadzenia wojsk własnych spod niszczących uderzeń nieprzyjaciela, szybkiego przegrupowania wojsk dla odtworzenia ich zdolności bojowej, zorganizowania obrony na nowej rubieży lub ^{stworzenia} ~~stosowania~~ zgrupowania uderzeniowego do wznowienia natarcia. Wojska wycofują się w ugrupowaniu przedbojowym lub marszowym pod osłoną ubezpieczeń tylnych /ariergard/. Wycofanie może mieć miejsce tylko na rozkaz przełożonego. Wycofanie dywizji /pułku/ przeprowadza się w sposób zorganizowany, skrycie, szybko, a z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem ~~rozpoczyna~~ rozpoczyna się wyjściem z walki.^{x/}

Mała Encyklopedia Wojskowa określa, że wycofanie jest to wymuszone lub zamierzone odejście wojsk do tyłu.

Zależnie od sytuacji i charakteru zadania ^{wycofanie} może ~~mieć~~ ^{odbywać się:} formę działań opóźniających - wówczas związane jest z

1 - prowadzeniem walki na kolejno zajmowanych pozycjach;

2 - formą marszu odwrotowego - wówczas polega na zorganizowanym wyjściu z walki i wykonaniu marszu do nakazanego rejonu, z zachowaniem ciągłej gotowości bojowej.

Wyjście z walki i wycofanie wojsk może nastąpić zarówno w natarciu, jak i w obronie w rezultacie uderzeń jądrowych nieprzyjaciela powodujących utratę zdolności bojowej oraz ze względu na promieniotwórcze skażenie terenu w celu wyprowadzenia wojsk z rejonu porażenia i odtworzenie

x/ Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja - pułk/ - Projekt nowelizacji s. 420.

gotowości bojowej. W zależności od sytuacji i celu wycofania ~~wojsk wynika, że~~ może ono być zamierzone lub wymuszone.

✓ Zamierzone wycofanie może być dokonywane dla przeniesienia wysiłku na inny kierunek, zabezpieczenia skrzydeł, uzupełnienia stanu osobowego i sprzętu bojowego.

✓ Wymuszone wycofanie wynika na skutek niepomyślnego przebiegu bitwy /walki/ i realizowane może być w celu:

- wyprowadzenia wojsk z grożącego im niebezpieczeństwa okrążenia lub obejścia przez nieprzyjaciela;
- zachowania sił, które przegrały bitwę /niedopuszczenia do całkowitego ich pobicia/, poprzez uchylenie się od starcia z przeważającymi siłami głównymi nacierającego nieprzyjaciela, aż do chwili wzmocnienia ich i ponownego przejścia do obrony na kolejnej rubieży.

Istotą wycofania z walki dywizji /pułku/ jest wyprowadzenie pododdziałów /oddziałów/ z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem pod osłoną ubezpieczeń, na odległość zapewniającą możliwość formowania kolumn marszowych i wykonanie marszu do nakazanego rejonu /rubieży/, w celu wykonania kolejnego zadania bojowego. Dywizji /pułkowi/ otrzymującej zadanie wyjścia z walki i wycofania powinien przyświecać zawsze ogólny cel: wyprowadzić wojska w sposób uporządkowany z możliwie najmniejszymi stratami i osiągnąć w nakazanym rejonie i czasie pełną gotowość bojową do dalszych działań.

3. Niektóre problemy organizacji wycofania.

Wycofywanie dywizji /pułku/ może nastąpić tylko na rozkaz przełożonego a ^{wykonywane} ~~wykorzystane~~ będzie przeważnie w bardzo skomplikowanej i gwałtownie zmieniającej się sytuacji. Nieprzyjaciel po wykryciu wycofywania się wojsk dywizji /pułku/ będzie usiłował temu przeszkodzić uderzeniami jądrowymi, lotnictwa oraz działaniami wojsk zmierzającymi do wyjścia na drogi odwrotu i rozbicia wycofujących się wojsk. Na sposób wycofania dywizji /pułku/ bardzo istotny, a może nawet zasadniczy wpływ mają warunki, w jakich się ich wojska znajdują. Wycofanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem rozpoczyna się wyjściem z walki. Natomiast wojska nie będące w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem zwijają się w kolumny i rozpoczynają wycofanie bezpośrednio z rejonu rozmieszczenia. Najtrudniejsze problemy podczas organizacji wycofania dywizji /pułku/ wystąpią wówczas, gdy poprzedzone będzie wycofanie, wyjście z walki.

Jak trudne to są problemy świadczy przykład zawarty w książce ^{Rodkijski} F. MELLENTHINA - "Tankowyje Szażenija 1939 - 1943", gdzie autor wypowiada się że: "Wyprowadzenie odwodów nie jest rzeczą skomplikowaną, mogą one pod osłoną nocy z łatwością zająć położenie w głębi pozycje. Prawdziwe trudności zaczynają się wówczas, kiedy z przedniego skraju wyprowadza się wojska pierwszego rzutu".

Jednym z bardzo istotnych problemów, które dowódca dywizji /pułku/ musi rozwiązać organizując wycofanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem, jest wyprowadzenie wojsk z przedniego skraju. Niekorzystne położenie

wycofujących się wojsk nigdy nie było i prawdopodobnie nie będzie w przyszłych działaniach tajemnicą dla nieprzyjaciela. Wręcz przeciwnie, jest ono wynikiem jego planowego działania. Jeżeli tak, to jest rzeczą pewną, że nieprzyjaciel będzie dążył do pogorszenia tego położenia, a wszelkimi dostępnymi mu sposobami będzie ^{usiłował} ~~musiał~~ wykryć na czas zamiary strony przeciwnej, aby związać jej siły i uniemożliwić wszelki ruch do tyłu. Z tego też względu wyprowadzenie wojsk znajdujących się w styczności z nieprzyjacielem jest bardzo trudne, a mimo wszystko w określonej sytuacji będzie niezbędne.

a/ Wybór właściwego czasu wyjścia z walki i wycofania.

Czas wyjścia z walki i wycofania zależy od sytuacji w której znajdują się wojska będące w styczności, a głównie od charakteru działań nieprzyjaciela. Wyjście z walki i wycofanie przeprowadza się z reguły nocą, ponieważ pod osłoną ciemności istnieją sprzyjające warunki skrytego oderwania się poszczególnych pododdziałów od nieprzyjaciela. Sytuacja może jednak zmusić wojska do wyjścia z walki i wycofania w dzień, na przykład, kiedy nieprzyjaciel aktywnymi działaniami przeważających sił stwarza zagrożenie rozbicia wojsk na danej rubieży. Wówczas dogodny do rozpoczęcia wyjścia z walki i wycofania jest okres silnego oddziaływania ogniowego lotnictwa i artylerii, a szczególnie broni jądrowej na najbardziej zagrożające zgrupowanie nieprzyjaciela. Powodzenie

wyjscie z walki w dzien zalezy od szybkich i skrytych dzialan wojsk, umiejetnego wykorzystania maskujacych wlasnosci terenu, wlasnym wykorzystaniu ognia i systemu zapór inzynieryjnych.

b/ Ugrupowanie bojowe dywizji /pułku/ podczas wychodzenia z walki i wycofania.

Wskazac pod MW wyco z przyjd do obrony

Ugrupowanie bojowe w czasie wychodzenia z walki i wycofania będzie przyjmowane stopniowo w czasie jego trwania i w głównej mierze zależeć ono będzie od: charakteru dzialan nieprzyjaciela; polozenia i stanu wojsk wlasnych; sposobu wyjścia z walki i wycofania; warunków terenowych.

Dowódca dywizji /pułku/ tworząc ugrupowanie bojowe do wyjścia z walki i wycofania powinien dążyć do zachowania duzej samodzielnosci poszczegolnych jego elementow.

Wskazac na tablicy

Do glownych elementow ugrupowania bojowego dywizji /pułku/ nalezy zaliczye: pododdziały osłony, ariergardy, oddziały boczne /szpice boczne/ oraz siły glowne, przy czym pododdziały osłony stanowią element ugrupowania bojowego dywizji /pułku/ tylko w początkowej fazie wycofania to znaczy w czasie wychodzenia z walki.

W skład pododdzialow osłony zazwyczaj wydziela się z kazdej kompanii będucej w styczności z nieprzyjacielem siły wzmoconego plutonu lub z kazdego batalionu do

do wzmocnionej kompanii. Zadaniem pododdziałów osłony jest zatrzymanie nacierającego nieprzyjaciela na określonej rubieży do czasu wyjścia z walki sił głównych pułku i za -
pewnienie im warunków do zorganizowanego wycofania. Następnie pododdziały te mogą być użyte do wzmocnienia ariergard lub dołączają do sił głównych.

Ariergardy:

Siły główne dywizji wycofują się pod osłoną ariergardy dy -
wizji lub ariergard pułków. Ariergardę dywizji wydziela się w sile wzmocnionego pułku.

Jeśli dywizja wycofuje się pod osłoną ariergard pułków, to z każdego pułku wydziela się w ich skład wzmocniony batalion.

Zazwyczaj w skład ariergard wydziela się wzmocnione oddziały i pododdziały czołgów lub na bojowych wozach piechoty, zdolne do prowadzenia samodzielnej walki, bez liczenia na wsparcie sił głównych. Jeżeli w skład ariergardy wyznacza się pułk /batalion/ czołgów, należy go dodatkowo wzmocnić pododdziałami wojsk zmechanizowanych.

Zadaniem ariergardy jest zahamowanie natarcia nieprzyjaciela, umożliwiając siłom głównym i pododdziałom osłony sprawne wycofanie. Ariergardy osłaniające wycofanie sił głównych dywizji /pułku/ w zależności od sytuacji powstrzymują uderzenie nieprzyjaciela prowadząc działania opóźniające.

Odległość działania ariergardy od sił głównych dywizji /pułku/ powinna umożliwić rozwinięcie i wprowadzenie do walki sił

głównych w wypadku konieczności udzielenia pomocy ariergardzie lub do uderzenia na nieprzyjaciela wychodzącego na drogi wycofania. Odległość ta może wynosić około 20 - 30 km od ^{ogona} ~~ogona~~ sił głównych.

Oddziały boczne /szpice boczne/

Dla przeciwdziałania oskrzydleniom i obejściom oraz zabezpieczenie sił głównych dywizji /pułku/ od niespodziewanego uderzenia, wysyła się na skrzydła oddziały boczne /szpice boczne/, które przechwytyją drogi prawdopodobnego ruchu nieprzyjaciela i utrzymują je do czasu podejścia sił głównych. Skład oddziałów bocznych /szpic bocznych/ zależny jest każdorazowo od przewidywanej sytuacji. Mogą to być siły od wzmocnionej kompanii do batalionu piechoty /czołgów/.

Siły główne dywizji /pułku/ pod osłoną ariergard zwijają się w kolumny marszowe i wycofują do wyznaczonego rejonu. Ugrupowanie marszowe wycofujących się sił głównych dywizji /pułku/ musi zapewnić szybkie rozwinięcie części lub całości sił do uderzenia na nieprzyjaciela wychodzącego na drogi wycofania, rozbicia desantu nieprzyjaciela lub do udzielenia pomocy ariergardzie. Siły główne dywizji wycofują się w zależności od sytuacji po kilku drogach kilkoma kolumnami marszowymi.

Każdemu pułkowi należy wydzielić jedną, a w sprzyjających warunkach dwie - trzy drogi marszu. Jeśli pułk czołgów dywizji zmechanizowanej nie występuje jako ariergarda dywizji to maszeruje zazwyczaj w ogonie kolumny sił głównych

w gotowości do wsparcia walki ariergardy.

W wypadku dużego prawdopodobieństwa wyjścia nieprzyjaciela na drogi wycofania sił głównych dywizji, pułk czołgów należy mieć na czole kolumny sił głównych lub na zagrożonym skrzydle. Batalion czołgów pułku zmechanizowanego może być użyty do działań wspólnie z pododdziałami osłony lub może stanowić ariergardę. W sytuacji, gdy istnieje prawdopodobieństwo uderzenia nieprzyjaciela w celu oskrzydlenia lub obejścia sił głównych pułku, batalion czołgów celowe jest przesuwać na czole kolumny marszowej pułku.

Artyleria przydzielona pułkom wycofuje się w ich składzie. Część artylerii przydziela się ariergardzie. Artylerię dyspozycyjną dowódcy dywizji /pułku/ przesuwa się w pobliżu czoła kolumn sił głównych w gotowości do prowadzenia ognia w wypadku wykonywania uderzeń siłami głównymi.

Dywizjon rakiet taktycznych dywizji należy przesuwać bliżej czoła kolumny sił głównych w ten sposób, żeby mógł we właściwym czasie rozwinąć się i wykonać uderzenia jądrowe na zgrupowanie nieprzyjaciela zagrażające siłom głównym dywizji.

Odwód przeciwpancerny dywizji /pułku/ przesuwa się zazwyczaj między ariergardą a ogonem kolumny sił głównych na zagrożonym kierunku w gotowości do rozwinięcia się na zawczasu wyznaczonych rubieżach.

Tyły dywizji /pułku/ z reguły wycofują się przed siłami głównymi pod osłoną ubezpieczeń bezpośrednich. W wypadku pościgu równoległego przez nieprzyjaciela może zaistnieć konieczność wycofywania tyłów dywizji /pułku/ w ugrupowaniu i pod osłoną sił głównych.

Oczywista wydaje się współzależność między podstawowymi zasadami ugrupowania bojowego podczas wycofywania wojsk dywizji /pułku/ a sytuacją, która determinuje sposób i kolejność wyjścia z walki.

c/ Niektóre problemy zabezpieczenia bojowego podczas wycofania.

Celem zabezpieczenia bojowego podczas wycofania jest uprzedzenie wojsk o niespodziewanym napadzie nieprzyjaciela naziemnego i powietrznego, stworzenie warunków obrony przed tym napadem i w ten sposób zapewnienie swobody działań poszczególnym elementom ugrupowania bojowego. Zabezpieczenie bojowe spełnia ważną rolę w każdym rodzaju działań bojowych zarówno w natarciu, jak i w obronie. Nabiera ono jednak szczególnego znaczenia w czasie wycofywania, kiedy dywizja /pułk/ walczy z przeważającymi siłami nieprzyjaciela. Nacierający jest zawsze w korzystniejszej sytuacji, choćby dla tego, że ma przewagę, posiadając inicjatywę narzuca sposób prowadzenia walki. Wycofujący się oczekuje uderzenia, nie może angażować swoich sił na każdym z zagrożonych kierunków, ma jedynie możliwość wykorzystania właściwości obronnych terenu i stosowania odpowiedniego manewru tak ogniem, jak i wojskami. Z tych i wielu innych

względów zabezpieczenia bojowe wycofania musi być wyjątkowo starannie zorganizowane.

Rozpoznanie.

W warunkach zdecydowanej przewagi nieprzyjaciela w siłach i położeniu, trudno mówić o zrealizowaniu celu wycofania, jeżeli nie zapewni się napływu dokładnych danych o położeniu i działaniu nieprzyjaciela. Wycofanie a szczególnie połączone z wyjściem z walki, które cechuje z zasady naprężona i niejasna sytuacja wojsk własnych, wpłynie niewątpliwie w poważnym stopniu na powstanie szeregu specyficznych warunków organizacji i prowadzenia rozpoznania.

Organa rozpoznawcze dywizji /pułku/ powinny ustalić takie dane, jak:

- miejsce rozmieszczenia środków przenoszenia broni jądrowej;
- ugrupowanie bojowe nieprzyjaciela, rejony rozmieszczenia lub kierunku marszu odwodów szczególnie oddziałów /pooddziałów/ pancernych, jak również rejony rozmieszczenia śmigłowców zarówno uzbrojonych jak i transportowych;
- rejony stanowisk ogniowych artylerii;
- stan dróg i skażeń w pasie /na drogach/ wycofanie dywizji /pułku/;
- rejony działania desantów powietrznych i grup dywersyjno-rozpoznawczych nieprzyjaciela.

Szef wydziału rozpoznawczego dywizji /starszy oficer rozpoznawczy pułku/ organizując rozpoznanie musi skupić główny wysiłek na zdobyciu tych danych o nieprzyjacielu, które będą niezbędne do powzięcia przez dowódcę ~~decyzji~~^{decyzji}, a następnie umożliwią ~~rozpoznanie~~^{reagowanie} we właściwym czasie na zaistniałą sytuację w taktu wycofywania. Dane z rozpoznania przed powzięciem decyzji powinny umożliwić wybór momentu wyjścia z walki, określenie niezbędnych sił do powstrzymania działań nieprzyjaciela w czasie wychodzenia z walki i wycofywania.

Wobec niejasności sytuacji, poważnych i częstych zmian w położeniu a szczególnie dużej ilości sprzecznych wiadomości zagadnienie zbierania /zdobywania/ i opracowywania wiadomości o nieprzyjacielu ~~ux~~ rasta do rangi problemu nastęrczającego poważne trudności. Dlatego też wyciąganie wniosków z sumy zebranych wiadomości o nieprzyjacielu powinno być dokonywane bardzo wnikliwie.

Ubezpieczenie.

Zasadniczym zadaniem ubezpieczenia w czasie wyjścia z walki i wycofania jest wzbronienie nieprzyjacielowi prowadzenia rozpoznania oraz wykonania nagłego napadu na wycofujące się wojska, a także stwarzanie im warunków zorganizowanego wejścia i wyjścia z walki. Ze względu na skomplikowany charakter wycofania, szczególnie gdy poprzedzone będzie wyjściem z walki wystąpią w nim wszystkie formy ubezpieczenia, a więc bojowe, marszowe i na postoju. Nie ulega

wątpliwości, że poszczególne oddziały, jak również i dywizja podczas wycofywania głównie będą ~~stanowią~~^{stosować} ubezpieczenie marszowe.

Dywizja /pułk/ podczas wycofywania w większości wypadków nie będzie miała bezpośredniej styczności z sąsiadami, a jej ubezpieczenie tylne nie będzie zamykało wszystkich kierunków umożliwiających nieprzyjacielowi działania przeciwko wycofującym się oddziałom /pododdziałom/, stąd stale będą zagrożone skrzydła, a nawet możliwość odcięcia dróg wycofania. Dlatego oprócz ubezpieczenia od tyłu oddziałem osłony, a następnie ariergardą należy również zorganizować ubezpieczenie od czoła i na boki. Ubezpieczenie boczne mogą stanowić szpice boczne wysłane z oddziału osłony, ariergardy lub sił głównych. Skutecznym środkiem do patrolowania kierunków zagrożenia, a także ubezpieczeń w marszu są śmigłowce uzbrojone, które działając nad własnym terenem, mogą prowadzić walkę z nieznacznymi siłami nieprzyjaciela, jak również stanowić wsparcie ogniowe dla ariergardy.

Ze względu na ograniczony czas wykładu, pozostałych rodzajów zabezpieczenia bojowego omawiać nie będę, słuchacze podczas samodzielnego studiowania powyższej problematyki znajdą szersze naświetlenie tych problemów w podręczniku "Taktyka Ogólna" rozdz. XXI oraz w literaturze pamiętnikarskiej szczególnie w książce Garbatowa "Lata wojny i pokoju".

4. Zakończenie

Analiza zasad działania dywizji /pułku/ podczas wycofania wskazuje na specyficzny charakter tych działań i pozwala sprowadzić je do następujących wniosków:

a/ Wycofanie wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem będzie przebiegało w skomplikowanej sytuacji, w związku z czym szczególnie w początkowym okresie może upodobnić się do działań opóźniających.

b/ Dywizja /pułk/ będzie wycofywała się przeważnie pod silnym uderzeniem nieprzyjaciela ^{zarówno} od czoła, ^{jak i na skrajach} ~~i bocznie~~ ~~często~~ ~~na~~ tyły, przy jego przewadze w siłach i środkach.

c/ Zapewnienie swobody manewru wojsk podczas wycofywania jest możliwe poprzez obezwładnienie bronią jądrową zasadniczych sił nieprzyjaciela, należytą osłonę z powietrza oraz właściwie zorganizowane ubezpieczenie.

d/ Ugrupowanie bojowe dywizju /pułku/ zależęć będzie od sytuacji i tworzone będzie stopniowo w toku wycofywania a do ubezpieczeń należy wyznaczać wzmocnione pododdziały czołgów zdolne do prowadzenia samodzielnej walki.

e/ Współdziałanie wszystkich elementów ugrupowania bojowego i rodzajów wojsk dywizji /pułku/ - w oparciu o wykorzystanie właściwości obronno - ochronnych terenu - powinno zmierzać do uchronienia wojsk przed zbędnymi stratami i pozwolić siłom głównym zająć na czas nakazany rejon i osiągnąć gotowość do dalszych działań.

W wykładzie zostały tylko zasygnalizowane główne

problemy wycofania. W toku samodzielnego studiowania powyższej problematyki słuchacze powinni wnikliwie studiować dostępne pozycje wydawnicze, przede wszystkim przedmiotem zainteresowania i gruntownego przestudiowania powinny być:

Materiały szkoleniowe, obejmujące:

- Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja - pułk/
§ 515 - 527;
- Podręcznik - Taktyka Ogólna - Rozdz. XXI,

Materiały studyjne:

- KATUKOW - Pancerny Grot. Wyd. MON 1976 r.
- JEREMIENKO - Wspomnienia z działań Frontu Zachodniego i Briańskiego oraz 4 A uderzeniowej w pierwszym okresie Wielkiej Wojny Narodowej Związku Radzieckiego. Wyd. MON 1961 r.
- *GORBATOW - Lata wojny i pokoju.*

Materiały problemowe:

- Zbiór prac ASG nr 1/14 i 1/17 z 1961 r.
- mjr W.A. BROWN "Wyjście z walki" - WPZ nr 2 z 1962 r.
- por. W.R. WHITLEY "Manewr do tyłu" - WPZ nr 1 z 1961 r.

Wydruk, w 5 egz.

Egz. Nr 1-5 Bibl. Tajna

Wyk. płk Kasprowicz
Druk. K.T.
Nr brudn. 301/05
Nr ks. PF 57/KT0/78r.

OPRACOWAŁ

płk dypl. M. KASPROWICZ

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biuletynu Zbiorów Specjalnych
~~№ 21.01.01~~

~~11~~ 440743

~~4599~~
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biuletynu Zbiorów Specjalnych